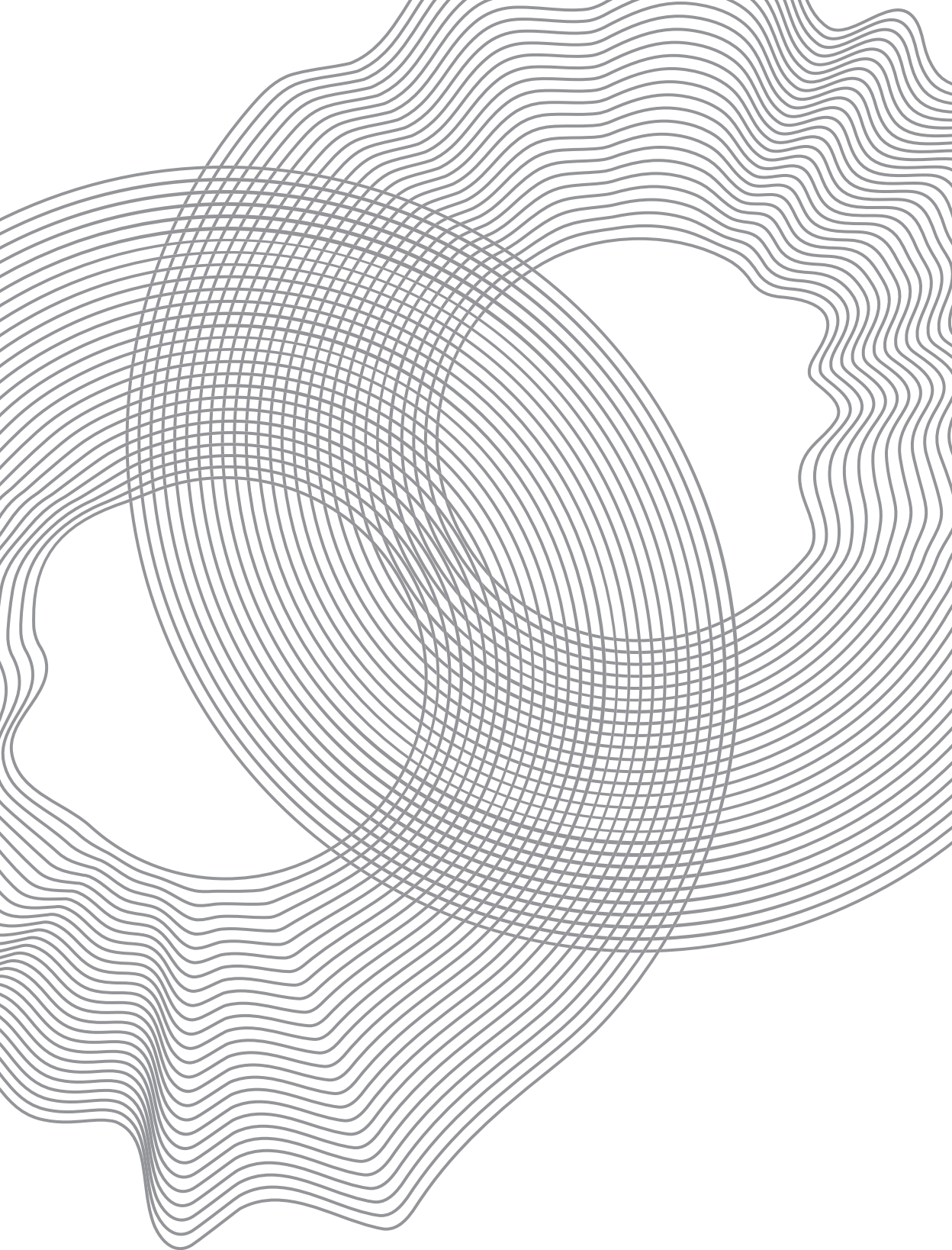

Muzyczne preferencje

a wrażliwość etyczna
i światopoglądy młodzieży

Muzyczne preferencje

a wrażliwość etyczna
i światopoglądy młodzieży

**Bartosz Danecki
Adam Bartoszek**

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2020

Recenzja: dr hab. Magdalena Szpunar, prof. UJ

Redakcja i korekta: Dorota Kanabus

Projekt okładki: Maryna Wiśniewska

Publikacja współfinansowana przez Uniwersytet Śląski w Katowicach

Copyright © by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2020

ISBN 978-83-66470-08-8

Wydanie pierwsze

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8, 00-317 Warszawa,
tel./fax 22 828 93 91, 22 826 59 21, 22 828 95 63
dział handlowy: jak wyżej w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Skład i łamanie: Elżbieta Giżyńska

Druk i oprawa: OSDW Azymut, Łódź, ul. Senatorska 31

*Tell me what you can hear
And then tell me what you see
Everybody has a different way
To view the world*

*I would like you to know
When you see the simple things
To appreciate this life
It's not too late to learn*

Iron Maiden – Different World

Spis treści

Słowo od autorów	9
Wstęp	
Socjalizacja w kulturze ponowoczesności	11
Rozdział 1	
Muzyka jako element kultury młodzieżowej i czynnik światopoglądowej mediatyzacji wartości społecznych	19
1.1. Neuropsychologiczne bodźce przeżywania kulturowego przekazu wspólnoty	20
1.2. Rola muzyki w praktykach konstruowania i przeżywania świata społecznego	23
1.3. Muzyka jako czynnik istotny względem światopoglądu młodych ludzi – przesłanki idei badawczej	31
1.4. Wrażliwość muzyczna a światopoglądowe intuicje – podstawy koncepcyjne pracy	33
Rozdział 2	
Kulturowe konteksty przeżywania wartości a światopoglądowy rozwój młodzieży	47
2.1. Ponowoczesność jako społeczno-kulturowy kontekst dorastania młodych Polaków	47
2.2. Młodzież – doświadczanie kultury w procesie światopoglądowej adolescencji	55
2.3. Późna adolescencja a budowanie tożsamości i aksjologicznej „refleksyjności”	58
2.4. Stawanie się dorosłym jako proces rozwoju moralnego	62
2.5. Proces światopoglądowego rozwoju młodzieży – podsumowanie ustaleń	67
Rozdział 3	
Światopogląd – normatywna wizja czy aksjologiczna wrażliwość?	71
3.1. Światopogląd a pojęcia pokrewne: ideologia, system wartości, tożsamość	71
3.2. Propozycje rozumienia światopoglądu i jego genezy	74
3.3. Struktura i funkcje światopoglądu – ujęcia analityczne	82
3.4. Światopoglądy młodzieży w czasach ponowoczesności	87
3.5. Orientacje moralne jako integralny komponent światopoglądu	91
3.6. Podsumowanie – propozycja badawcza operacyjnej definicji światopoglądu	101
Rozdział 4	
Preferowana muzyka a praktyki różnicowania się światopoglądów młodzieży	103
4.1. Natura medialnych wpływów a funkcjonowanie współczesnej kultury młodzieżowej	103
4.2. Odbiór muzyki jako nasycona znaczeniami praktyka kulturowa	108

4.3. Wewnętrzna polemika i społeczny dyskurs jako procesy interpretowania przekazów kulturowych	115
4.4. Idole muzyczni jako światopoglądowi modele i inspirujące młodzież przykłady wzorów osobowych	119
4.5. Preferowane gatunki muzyczne a przekonania światopoglądowe – przyczynek do badań nad ich relacjami	122
Rozdział 5	
Znaczenie muzyki dla światopoglądowych wyborów młodzieży – założenia badań porównawczych	131
5.1. Przedmiot i zakres badań a koncepcja celów analizy empirycznej	132
5.2. Założenia konceptualne – pytania, hipotezy i metodyka badań własnych	133
5.3. Zasady doboru próby ze zbiorowości i opis przebiegu badań	141
Rozdział 6	
Dynamika preferencji muzycznych i światopoglądowych licealistów oraz studentów – analiza wyników badań	145
6.1. Prezentacja cech społeczno-demograficznych badanej zbiorowości	145
6.2. Charakterystyka preferencji i użytkowania muzyki przez młodzież	150
6.3. Podstawowe charakterystyki światopoglądu badanej młodzieży	166
6.4. Subiektywne oceny roli muzyki w życiu respondentów	182
6.5. Korelacje preferencji muzycznych ze światopoglądową wrażliwością licealistów i studentów – analiza porównawcza	209
6.6. Profile światopoglądowe fanów poszczególnych rodzajów muzyki	227
6.7. Dynamika muzycznych gustów i światopoglądów a płeć	232
6.8. Podsumowanie wyników badań	240
Zakończenie	245
Aneks	
Kwestionariusz ankiety	249
Spis tabel	259
Spis rysunków	261
Bibliografia	263
Summary	
Musical preferences in relation to youth's ethical sensitivity and worldviews	273
Abstrakt	
Muzyczne preferencje a wrażliwość etyczna i światopoglądy młodzieży	275
Indeks nazwisk	277